

[Damsgaard.]

Derfor fik vi udgiftsstop og omsætningsskat. Mon ikke også det stod klart for alle, at dette kun var en nødløsning i en akut situation, for det kan aldrig være et mål i sig selv at begrænse befolkningens købekraft og forbrug. Det eneste, som på lang sigt kan bringe en tilfredsstillende løsning, må dog være at lægge vilkårene sådan til rette, at produktionen kan øges mest muligt og derved give løn- og indkomststigningerne reelt indhold.

Derfor indgik som et væsentligt led i forliget den kommende skattereform med det sigte at styrke arbejdslyst, initiativ og opsparevillje.

For en 14 dages tid siden udløb så fristen for indbetaling til staten af omsætningsafgiftens første rate. Vi står altså nu i den situation, at den stramning, som var omsætningsafgiftens formål, netop skal til at virke. Det er i den tilbageværende del af finansåret, at omsætningsafgiftens millioner skal rulle ind i statskassen, men i modsætning til de mangfoldige tidligere gange, da nye millioner er rullet ind i statskassen, skal de denne gang ikke blot rulle igennem for at omsætte sig i nye og inflationsnærende udgifter. Det skal udgiftsstoppet hindre. Udgiftsstoppet skal sikre, at opslugningen af disse millioner får den virkning, der var dets formål, nemlig at begrænse den indenlandske efterspørgsel efter varer og tjenester og i sidste ende efter arbejdskraft. Derfor befinder vi os også på dette område i „uvishedens mellemrum“. Denne begrænsning i efterspørgslen efter arbejdskraft, som regeringens hidtidige politik gjorde nødvendig, hvor stærkt vil den virke? Vil den bringe den fulde beskæftigelse i fare? Det er et af de alvorligste spørgsmål, vi i dag står over for.

Jeg tror det ikke. Jeg tror ikke, at det bliver resultatet; men jeg forstår til fulde de betænkeligheder, der fra mange sider føres frem over for virkningen af en eventuel bølge af indkomststigninger til foråret, og jeg tror — det skal siges ganske klart — at fjøer vi til omsætningsafgiftens virkninger yderligere virkninger af en ny indkomstbølge, bringer vi den fulde beskæftigelse i fare. Jeg tror, man skal gøre sig ganske klart, at den mulighed, man i mange erhverv trods alt

hidtil har haft for at dække overdrevne indkomststigninger ind over omkostninger og priser, er blevet meget snæver.

Jeg skal som sagt ikke ved denne lejlighed fordybe mig i lovforslagets enkeltheder, men netop i denne forbindelse er det væsentligt — hvad også den højtærede finansminister understregede — at det er i de kommende måneder, stramningen vil sætte ind med fuld styrke. Virkningerne af de kommende måneders stramning vil række videre frem gennem det kommende finansår.

Af det foreliggende finanslovsforslag ser vi endda, at der hertil føjes en yderligere meget kraftig stigning i det offentlige skatteindtægter, og det er værd at have i erindring, når man undertiden hører forårets aftalte skattereform udlagt på den måde, at statens skatteindtægter skulle gå ned med 900 mill. kr. Det er jo ingenlunde tilfældet. Kun i kraft af den aftalte ændring af skattesatserne undgår vi den meget kraftige stigning i de direkte skatter, som ellers ville være en følge af, at de skulle beregnes af de højere 1962-indkomster. Men hertil kommer, at statens indtægter, afgifter og omsætningskat, og dermed statens samlede indtægter, i det kommende år ventes at stige med henimod 800 mill. kr., selv efter at vi har regnet beløbet til skattereformen fra. Jeg må her indskyde, at jeg er enig med den højtærede finansminister i, at disse skøn naturligvis må hvile på usikker grund. Tallene er i hvert fald næppe skønnet for højt, men her er jo et af de mange områder, hvor vi må se nærmere på de oplysninger, som fremkommer under lovforslagets fortsatte behandling i finansudvalget.

Vender vi os dernæst til lovforslagets udgiftsside, er det mest iøjnefaldende den meget kraftige stigning i statens samlede udgifter. Ser vi nærmere på disse stigningers fordeling, viser det sig, at der er tale om en nogenlunde ensartet stigning over hele linjen, dog med enkelte toppe iblandt.

Standser vi ved en udgift, som synes at gå den anden vej, altså gå ned, bliver man i anmærkningerne belært om, at dette skyldes omposteringer. På denne baggrund er det f. eks. lidt svært at komplimentere den højtærede statsminister for nedgangen i statsministeriets udgifter. Når der er en enkelt post, som særlig fortjener at drages